

SLOVENSKI VESTNIK

**CELOVEC
TOREK
9. MAJ
1989**
Letnik XLIV.
Štev. 34 (2457)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 7 šil.
1000 din
P. b. b.

„Dvojezični pouk izboljšuje poklicne možnosti in življenjsko kvaliteto“ je med drugim rečeno v simpatičnem letaku (Izdajatelj: „Iniciativna skupina „Slovensčina, moj jezik“, SPZ in KKZ), ki je priložen današnji številki.

„Doprinos h kulturni identiteti“

„Medtem ko pouk tujih jezikov odpira pot v druge dežele in k drugim kulturam, naj bi jezik narodnostnih skupnosti doprinesel k kulturni identiteti in boljši družbeno-integrativni komunikaciji“, je izjavila zvezna ministrica za pouk dr. Hilde Hawliček (slika zgoraj) v posebnem intervjuju za „Slovenski vestnik“.

Hawličekova, ki je v razgovoru z glavnim urednikom Ivanom Lukanom tudi poudarila, da je zanjo logično, da je v zgoraj navedenem smislu večjezičnost „doprinos tako k odpiranju naše države preko meja kot tudi k boljšemu razumevanju lastne mnogolikosti in različnosti znotraj državnih meja.“

(Dalje na 2. strani)

Predstavniki ZSO na pogovoru pri ministru Haraldju Ettlju

Delegacija Zveze slovenskih organizacij na Koroškem pod vodstvom predsednika dipl. inž. Feliksa Wieserja je v ponedeljek v Uradu zveznega kanclerja inž. Haraldom Ettlom razjasnila svoja stališča do vrste pomembnih vprašanj slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Težišče razgovora so bila vprašanja sossveta, Zakona o narodnih skupinah, ki ga obe organizaciji odklanjata, ter nova šolska ureditev, ki ločuje otroke po jezikovnih kriterijih. Člani delegacije ZSO pa so tudi zahtevali ustrezno financiranje otroških vrtcev, izobraževanje dvojezičnih vzgojiteljic ter takojšnjo ustanovitev javne dvojezične trgovske akademije, za katero so se dogovorili že februarja lani. Delegacija ZSO je na razgovoru od ministra Ettlja zahtevala tudi podporo za razne druge ustanove koroških Slovencev, kot so npr. mladinski domovi knjižnice, itd.

Bo deželni glavar Haider? Odpor proti njemu narašča!

Čeprav sta se ob uredniškem zaključku ÖVP in FPÖ še vedno pogovarjali o novem deželnem glavarju, je kazalo, da bo ÖVP podprla Haiderja, zato pa dobila dodatni sedež v deželni vladi. O časovni delitvi funkcije, kot je to ÖVP zahtevala še na predvečer seje, se sploh niso več pogovarjali, pa tudi izjava zveznega predsednika ÖVP Rieglerja pred sejo na Koroškem je jasno pokazala, da se je koroška ÖVP očitno pripravljena popolnoma vpreči v

Haiderjevo politiko, samo da bi na ta način preprečila izvolitev deželnega glavarja iz vrst SPÖ.

Bo torej človek, ki je izjavil, da je avstrijska nacija „spacek“, ter da „bo Koroška svobodna šele potem, ko bo nemška“, dejansko postal deželni glavar? Očitno bi ga zdaj lahko preprečili samo še socialisti, če bi ob glasovanju v deželnem zboru zapustili sejo, tako da ne bi bilo prisotnih zadostno število poslancev (24). Toda tudi sicer

odpor proti Haiderju raste. Sinoči v času pogovorov med ÖVP in FPÖ je proti njemu demonstriralo nad 300 ljudi. Demonstracijo je pripravil osebni komite, v katerem med drugim sodelujejo tudi mladi socialisti, ZSO, KPA in razne druge skupine. Predsednik JG Peter Kaiser je dejal, da Haiderja ne morejo sprejeti brez protesta, Jože Messner pa je rotil vse demokrate, naj tudi v tem trenutku strnejo sile in se borijo proti politiki, ki se najbolj očitno

kaže v stalnem pritisku na manjšino. Dr. Marjan Sturm pa je že na tiskovni konferenci poudaril, da je prav Haider odgovoren za zaostritev politične klime na Koroškem, demokratične sile pa je pozval, naj se Haiderju ideološko in politično uprejo. Gretl Hribernik (KPA) pa je poudarila, da je mesto deželnega glavarja preveč pomembno, da bi ga lahko prepustili človeku kot je Jörg Haider.

Andrej Mohar

- PREBERITE**
- 2 Vestnikov večer v Galiciji
  - 2 Koroška v zrcalu
  - 3 Aktualna razgovora o šolstvu
  - 4 Zadržni list
  - 6 Prireditveni koledar
  - 6 Vestnikov roman
  - 7 Televizijski in radijski spored
  - 8 Presenetljiva zmaga SAK – 3:0

10 let vrtca v Šentprimozu

Številni otroci, starši, bivši gojenci in prijatelji vrtca so se v nedeljo zbrali v šentprimozkem kulturnem domu in počastili njegovo 10. obletnico.

Potrebo po organizirani predšolski vzgoji slovenskih otrok v škocijanski občini in okolici je pred desetletjem realiziralo Slovensko šolsko društvo ob izdatni pomoči Skupnosti otroškega varstva Slovenije, pokroviteljstvo pa je prevzelo trgovsko podjetje Metalka. Občina, dežela in država imajo žal še vedno mačehovski odnos do vrtca, ki pa kljub temu z velikim prizadevanjem vzgojiteljic in krajevnega sveta dosega zelo dobre vzgojne uspehe.

Na prireditvi so nastopili otroci iz vrtca ter otroška zbor Danice in iz Škocijana. Besedo ob slavnosti pa so povzeli Franci Einspieler, Milena Gröblacher, predstavnika Skupnosti otroškega varstva Slovenije in pokrovitelja.

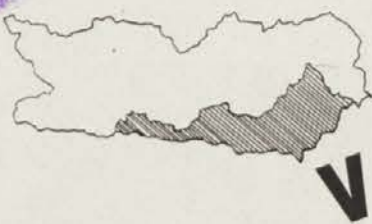
Sosvet: Dunaj čaka na ugovore do konca maja

Ustavna služba pri Uradu zveznega kanclerja očitno zaključuje postopek za ustanovitev sossveta za slovensko narodno skupnost na Koroškem. Vsem pristojnim strankam in organizacijam je Urad zveznega kanclerja prejšnji teden posredoval predvideni sestav sossveta in jih pozval, naj do 31. maja 1989 zavzamejo stališče do predloga. 16-članski sosvet bodo – v kolikor ne bo ugovorov – sestavljali: župana Hanzi Ogris in Othmar Baurecht, občinski odbornik Engelbert Ojster (vsi SPÖ), deželni poslanec Leo Uster (ÖVP), Hubert Kotschnig (FPÖ) in državni poslanec Karel Smolle (KEL) kot predstavniki strank. Cerkev je imenovala dr. Valentina Inzka in dr. mag. Anton Korena; ostalih osem članov lahko imenujeta obe osrednji organizaciji koroških Slovencev.

Narodni svet koroških Slovencev je, kot je znano, s prenagljeno poslušnostjo imenoval iz svojih vrst že kar osem zastopnikov, čeprav mu po zakonu pristojajo le 4 mesta.

Zveza slovenskih organizacij bo – po izjavi tajnika – aktivno izkoristila možnost za zavzetje stališča in bo po oceni položaja v pristojnih organih izrazila svoje pripombe na sosvet. Naj le opozorimo na to, da ZSO vztraja pri uresničitvi memoranduma s strani vlade še pred imenovanjem članov sossveta, kakor je bilo to dogovorjeno z ministrom Löschnikom in Meiserjem februarja 1988. Najvažnejša točka pri tem je obvezujoče zagotovilo zveznih in deželnih politikov, da se ustanovi dvojezična trgovska akademija.

(dalje na 2. strani)

V ZRCALU

Hawličkova: „Doprinosa h kulturni identiteti“

(Nadaljevanje s 1. strani)

V intervjuju je ministrica Hawličkova v zvezi s prijavi k dvojezičnemu pouku priznala, da so narodnostne skupnosti v Avstriji v težki situaciji, da pa za šolsko področje lahko ugotavlja, da se je število prijav k dvojezičnemu pouku na Koroškem – v primerjavi s splošnim nazadovanjem števila rojstev – dvignilo tako v relativnem kot tudi absolutnem številu (1983/84 – 1064 učencev; 1988/89 – 1150).

Na vprašanje, na kakšen način bi lahko pri nemško govorečih starših dosegli še večjo pripravljenost za prijave svojih otrok k dvojezičnemu pouku, pa je ministrica Hawličkova odgovorila, da so jeziki narodnostnih skupnosti „brez dvoma atraktivna možnost za dijake, ki imajo drugačen jezikovni izvor“.

Veliko pa bo odvisno od tega, ali šolsko okolje omogoča doživljanje plodnega medsebojnega prepletanja različnih jezikov in kultur, ter da to

upoštevata tudi pri pouku.

Predsednik Koroškega šolskega sveta pa je na vprašanje o vrednosti dvojezičnega pouka v intervjuju za „Slovenski vestnik“ odgovoril, da „čimveč jezikov se mladi človek uči, tem boljše je to zanj na njegovi življenjski poti.“ Na vprašanje, na kakšen način bi se doseglo še večje število staršev, ki bi prijavi otroke k dvojezičnemu pouku, pa je Kircher odgovoril, da je to „možno le z demonstrirano strpnostjo enih in drugih.“

Protesti proti pristajanju Draknov

CELOVEC. – Komaj se je zvedelo za načrt avstrijskega obrambnega ministra Lichala, da hoče lovce prestreznike tipa Draken v bodoče v večji meri namestiti tudi na celovškem letališču – letališče v

Zeltwegu bodo preuredili, ker ne ustreza za ta, v Avstriji nezaželena letala –, so se proti tej nameri že začeli protesti. Najprej so to odločitev ostro kritizirali prebivalci celovškega predela Trnja vas, potem Komunistična partija Avstrije, naposled pa je tudi celovški župan Guggenberger izjavil, da so celovški politiki proti temu načrtu. V koliko bo ta protest zdržal, bomo še videli. Upati je, da bodo celovški mestni politiki vsaj tako dosledni kot njihovi štajerski kolegi.

Novo društvo

CELOVEC. – V sredo, 10. maja 1989, bo ustanovni občni zbor „Skupnosti staršev za dvojezično ljudsko šolo v Celovcu/Elternkreis zweisprachige Volksschule in Klagenfurt“. Začel se bo ob 19. uri v Mladinskem domu Slovenskega šolskega društva, Mikschallee 4.

Volitev župana

SELE. – Predvidoma v sredo, 17. maja ob 19. uri bodo občinski odborniki v Selah volili novega župana. Kot je znano, je dosedanji župan Hribernik odstopil, SPÖ frakcija pa za njegovega naslednika predlaga Engelberta Wassnerja.

Čestitamo....

Ušiji in Joziju Uranku iz Galicije čestitamo k rojstvu hčerke Veronike, novorojenki pa želimo zdravja in veselja!

***

V Bilčovsu sta se poročila mag. Kristijana Kruschitz in Fridi Ogris. Želimo jima vse najboljše!

Ostra kritika

PLIBERK. – Ker je v pliberški občini mnogo križev in drugih znamenj, ki bi jih morali obnoviti in ohraniti, je Enotna lista pri zadnji občinski seji kritizirala pristojnega mestnega svetnika mag. Grlica, saj njegov oddelek že tretje leto zapovrstjo ni izrabil sredstev za vzdrževanje in obnovo teh znamenj. Očitno čaka na škodo, ki jo bo – če sploh še – mogoče odpraviti le z znatno višjimi stroški.

„Z“ – največja hranilnica

CELOVEC. – Avstrijska bančna ustanova „Zentralsparkasse und Kommerzbank“ s sedežem na Dunaju je s spojitvijo s „Villacher Sparkasse“ konec lanskega

Več prijav kot so pričakovali!

CELOVEC. – Vpisovanje v novo ustanovljeno konfesionalno privatno ljudsko šolo Mohorjeve družbe je presešlo pričakovanja. V šolo, v kateri bodo približno v istem razmerju poučevali v obeh deželnih jezikih, se je vpisalo preko 40 otrok. S tem so bila pričakovanja prekoračena, je v razgovoru za Slovenski vestnik dejal direktor Mohorjeve dr. Koren. V prvem razredu bodo imeli celo paralelki, računajo pa tudi z drugim in tretjim razredom. Otroke lahko prijavite še do 14. maja.

Posebna vožnja

BELJAK. – Mestna in okrajna organizacija Avstrijsko-jugoslovanskega društva Beljak prireja ob 125. obletnici železnice v Beljaku 20. maja 1989 posebno vožnjo s parnim vlakom iz Beljaka v Škofjo Loko. Odhod bo ob 8. uri z glavnega kolodvora v Beljaku (možnost pristopa v Ledincih in Bačah), ob 12. uri pa je predviden sprejem udeležencev v Škofji Loki. V pozdrav jim bo zaplesala folklorna skupina „Tehnik“, nato pa bo v mestu kosilo in kulturni spored. Povratek bo ob 17. uri. Cena za celoten izlet znaša za odrasle 390, za mladino pa 170 šilingov. Prijavite se lahko na kolodvoru v Beljaku.

Prijave: Starši, odločate o prihodnosti svojih otrok!

„Čeprav bi bila naloga deželnega šolskega sveta, da javno opozori na možnost in potrebo po prijavi k dvojezičnemu pouku v ljudskih šolah, smo si pomagali sami, ker od odgovornih ne pričakujemo ničesar več,“ tako je dejal Hanzi Tomažič, ko je utemeljeval, zakaj je iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“ skupaj s SPZ in KKZ izdala letak, ki v strnjeni obliki predstavlja prednosti učenja več jezikov.

Letak sta poleg Slovenskega vestnika v zadnjih dneh svojim izdajam priložila tudi Nedelja in Naš tednik. Sodelavci iniciative in člani osrednjih kulturnih organizacij pa bodo v osebnih razgovorih s posameznimi starši šoloobveznih otrok konkretno razlagali prednosti znanja slovenske materinščine, oz. več jezi-

kov.

V imenu SPZ je Helga Mračnikar izrazila obžalovanje, da doslej še noben vodilni politik ni pozval k prijavi k dvojezičnemu pouku. Janko Malle, tajnik SPZ, je pozdravil dejavnost iniciativne skupine, ki zbuja optimizem in je usmerjena v bodočnost, poudaril pa je tudi potrebo po širjenju slovenskega pismenega jezika na vsa življenjska področja, sicer obstaja nevarnost, da slovenščina obtiči v arhaični obliki in se ne razvija. Nužej Tolmajer, tajnik KKZ, pa je obžaloval, da „kljub dialogu“ še ni kakih izjav politikov v prid dvojezičnemu pouku! Predvsem je opozoril na pomen osebnega stika s starši in na potrebo učenja jezikov na vseh ravneh izobraževanja.

Sosvet...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predsednik NSKS Matevž Grilec in državni poslanec Karel Smolle pa sta v ponedeljek izrazila upanje, da bo sosvet čimprej ustanovljen. Ob tem sta prepričana, da bodo po ustanovitvi uresničene tudi obljube, ki sta jih dala ministra Löschnak in Neisser. Zvezi slovenskih organizacij sta očitala, da je najbolj zavirala „rojstvo“ tega sosveta, in vztrajala na tem, da NSKS imenuje vseh 8 članov. Grilec si je celo upal trditi, da „tisti, ki ne imenuje članov za sosvet, tudi nima pravice, da bi se pritoževal“.

Časopis „Klešče“

Najmanj 4 krat naj bi izšel novi „Časopis za slovensko mladino“, ki ga izdaja iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“. Pisan je izključno v slovenščini, spodbujal naj bi k doslednejši uporabi slovenskega jezika.

Srečanje z bralci v Galiciji

V pristrčnem vzdušju je konec aprila potekal četrti diskusijski večer z bralci Slovenskega vestnika. V gostilni Zenkl v Podkanji vasi (Wildenstein) se je zbral manjši krog najzvestejših bralcev in s člani uredništva razpravljali o „Občinskem portretu Galicija“, ki so ga prejela vsa gospodinstva v tej občini.

Glavni urednik Ivan Lukan je navzoče uvodoma seznanil z namenom občinskih portretov, ki naj bralcu v občini in na južnem Koroškem ustva-

rijo živ in celovit vpogled v občinsko dogajanje, hkrati pa časopis približajo bralcem. Lukan pa je opozoril tudi na širino Slovenskega vestnika, ki je časopis za vse koroške Slovence, in izpostavil željo Slovenskega vestnika po aktualnosti. Dvakratno izhajanje časopisa omogoča aktualnejšo poročanje, vendar pa slovenski časniki na Koroškem še vedno ne morejo loviti korak z dnevniki v nemškem jeziku. Zato bo za še boljše informiranje ljudi v

slovenskem jeziku potrebno še veliko naporov, je dejal Lukan.

Diskusija je tekla predvsem o možnostih samostojnega političnega in narodnostnega delovanja v Galiciji, kjer žal ne deluje nobeno samostojno slovensko prosvetno društvo ali gospodarsko podjetje. Marsikaj je bilo izrečenega o delovanju političnih sil in o zgodovini slovenske narodne skupnosti v občini.

OGLAS

Prodaj avto Ford Taunus 1600 (letnik 1975), zelo dobro ohranjen, preko zime stal v garaži. Podrobnejše informacije pod telefonsko številko 0 4237-2225 (dopoldne).

Unterrichtsministerin Dr. Hilde Hawlicek

Im Monat Mai 1989 haben die Eltern bzw. Erziehungsberechtigten im Geltungsbereich des Minderheiten-Schulgesetzes für Kärnten wiederum die Möglichkeit, ihr Kind zum Slowenisch- bzw. zweisprachigen Unterricht anzumelden. Die Anmeldetage sind von Schule zu Schule verschieden, werden jedoch von diesen bekanntgegeben. Mit der Anmeldung zum zweisprachigen Unterricht ermöglichen die Eltern ihrem Kind nicht nur die Möglichkeit des Erlernens einer zweiten Sprache, sondern in Kärnten auch das Kennenlernen einer zweiten Kultur und damit verbunden auch das bessere Kennen- und Verstehenlernen des (slowenischsprachigen) Nachbarn. Aus Anlaß des Anmeldetermines zum zweisprachigen Unterricht führte der „SV“ mit Frau Unterrichtsminister Dr. Hilde Hawlicek das folgende Interview, in dem die Zwei- und Mehrsprachigkeit von Kindern den Schwerpunkt bildet.

Die Sprache als Beitrag zu kultureller Identität

Slovenski vestnik: Sehr geehrte Frau Unterrichtsminister. Welchen Wert hat die Zwei-, im optimalen Fall die Mehrsprachigkeit für Kinder, besonders beim Eintritt in die Grundschule und im Grundschulalter?

Frau Minister Hawlicek: Grundsätzlich möchte ich zwischen einer Mehrsprachigkeit unterscheiden, die auf den Erwerb einer Fremdsprache abzielt und einer solchen, die sich um eine Volksgruppensprache bemüht. Während der Fremdsprachunterricht Wege zu anderen Ländern und Kulturen eröffnet, soll die Volksgruppensprache zu kultureller Identität und einer besseren gesellschaftsintegrativen Kommunikation beitragen. Es steht für mich außer Frage, daß in diesem Sinne Mehrsprachigkeit sowohl ein Beitrag zur Öffnung unseres Landes über die Grenzen hinaus nach außen ist, aber auch zu einem besseren Verständnis der eigenen Vielfalt und Differenziertheit innerhalb des Staatsganzen beiträgt.

Slovenski vestnik: In Südkärnten, also im Bereich des Minderheitenschulgesetzes, leben zwei Volksgruppen verschiedener Sprachen auf ein und demselben Territorium. Die slowenische Volksgruppe ist als die kleinere von beiden einem starken Assimilationsdruck ausgesetzt, der auch in den Anmeldezahlen zum zweisprachigen Unterricht zum Ausdruck kommt. Kann die Schule diesem Druck entgegenwirken, ohne dabei mit der Politik bzw. mit Entscheidungen der Politiker in Konflikt zu geraten?

Frau Minister Hawlicek: Ich glaube, daß unter Berücksichtigung der tiefgreifenden Veränderungen, die in den letzten Jahrzehnten nahezu alle gesellschaftlichen

Bereiche erfaßt haben, eine generalisierende Verwendung des Begriffes „Assimilationsdruck“ zu Mißverständnissen führen muß. Das heißt allerdings nicht, daß die schwierige Situation zu übersehen wäre, in der sich verschiedene Volksgruppen – allerdings aufgrund sehr komplexer Wirkungszusammenhänge – befinden. Immerhin ist aber für den schulischen Bereich festzustellen, daß sich trotz einer allgemein rückläufigen Geburtenentwicklung die Zahl der Anmeldungen zum zweisprachigen Unterricht in Kärnten in relativen und absoluten Zahlen gesteigert haben (1983/84 – 1064 Schüler; 1988/89 1150 Schüler).

Darüber hinaus haben die Gespräche und Vereinbarungen auf politischer Ebene in den letzten Monaten gezeigt, daß in wesentlichen Fragen der Schulentwicklung ein beachtlich breiter Grundkonsens besteht, der es erlaubt, auch unterschiedliche Auffassungen in einem gemeinsamen Kompromiß zu berücksichtigen.

Slovenski vestnik: Erfreuli-

cherweise steigt in den letzten Jahren die Zahl der Eltern, die ihr Kind zum zweisprachigen Unterricht anmelden. Auf welche Art könnten noch mehr deutschsprachige Eltern zu einer Anmeldung ihres Kindes zum zweisprachigen Unterricht motiviert werden?

Frau Minister Hawlicek: Volksgruppensprachen können ein durchaus attraktives Angebot auch für Schüler sein, die eine andere sprachliche Herkunft besitzen. Dies wird allerdings nur dann der Fall sein, wenn im schulischen Umfeld ein fruchtbares Ineinandergreifen der verschiedenen Sprachen und Kulturen erlebbar ist und darüber hinaus in unseren Schulen ein Unterricht geboten werden kann, der dieses erlebbare Umfeld in den Unterricht anschaulich einbezieht. Ich glaube, daß gerade die vielfältigen Bemühungen im Bereich der Lehrerfortbildung, die sich in den letzten Monaten entwickelt haben, schon bald entsprechende Früchte tragen werden.

Das Gespräch mit Frau Unterrichtsminister Dr. Hilde Hawlicek führte Chefredakteur Ivan P. Lukan.

„Motivation durch demonstrative Toleranz“

Der Slovenski vestnik stellte diesselden Fragen auch an den Amtsführenden Präsidenten des Landesschulrates für Kärnten, HS-Dir. Hofrat Karl Kircher. Seine Antworten auf die gestellten Fragen im Detail:

„Zur ersten Frage, welchen Wert die Zwei- oder im optimalen Fall die Mehrsprachigkeit der Kinder, besonders beim Eintritt in die Grundschule und im Grundschulalter hat, kann ich zu dieser Frage nur meine Zustimmung erteilen. Je mehr Sprachen ein junger Mensch

lernt, umso besser ist es für ihn in seinem weiteren Leben, wobei ich auf die Wertigkeit der einzelnen Sprachen keinen vorrangigen Wert legen möchte.

Zur weiteren Frage, ob die Schule einem sog. Assimilationsdruck entgegenwirken kann, ohne dabei mit der Politik bzw. mit Entscheidungen der Politiker in Konflikt zu geraten, kann ich nur feststellen, daß die Schule an sich für die Vermittlung der gesetzlichen Lehrplanbestimmungen zuständig ist und keiner tagespolitischen Ausfüh-

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Widerstand gegen Haider als Landeshauptmann wird stärker

Der Widerstand gegen einen Landeshauptmann namens Jörg Haider nimmt in Kärnten konkrete Formen an. Nach der „Initiative Kärntner Künstler und Intellektuelle gegen das FPÖ-Grenzlandjahrbuch“, die erst vor wenigen Tagen vor einer Wahl Haider zum Kärntner Landeshauptmann gewarnt hat, stellte sich nunmehr eine weitere Gruppe, das „Personenkomitee für ein demokratisches Kärnten“ der Öffentlichkeit vor. Durch Kundgebungen (die erste fand gestern abend vor der Landesregierung statt), sowie anderen demokratischen Mitteln will dieses Komitee aktiven Widerstand und aktive politische Aufklärungsarbeit gegen Haider praktizieren.

Dem Personenkomitee gehören unter anderem Dr. Marjan Sturm, Sekretär des

Zentralverbandes slowenischer Organisationen, Peter Kaiser, JG-Landesobmann und zukünftiger SPÖ-Abgeordneter im Kärntner Landtag, Andreas Scherwitzl, SJ-Landesobmann, Angelika Hödl, Gretl Hribernik, Gernot Leissner, Markus Leeb usw. an.

Zentralverband bei Minister Ettl

Eine Delegation des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten unter Führung von Obmann Dipl.-Ing. Feliks Wieser legte gestern im Bundeskanzleramt in Wien dem neuen Kanzleramtsminister Ing. Harald Ettl die Position des Zentralverbandes zu wichtigen Fragen der slowenischen Volksgruppe in Kärnten dar.

Beirat in Anhörungsphase

Der Volksgruppenbeirat für die slowenische Volksgruppe in Kärnten ist die Phase des Anhörungsverfahrens eingetreten, welches mit 31. Mai 1989 befristet wurde. Vom Verfassungsdienst des Bundeskanzleramtes wurden in diesem Zusammenhang alle betroffenen Parteien und Organisationen zur Stellungnahme aufgefordert, gleichzeitig wurden auch die derzeit nominierten Mitglieder bekanntgegeben.

Danach werden – sofern keine Einsprüche erfolgen – dem 16-köpfigen Beirat die Bürgermeister Johann Ogris und Othmar Baurecht, Gemeinderat Engelbert Ojster (alle SPÖ), LAbg. Leo Uster (ÖVP), Hubert Kotschnig (FPÖ) und NAbg. Karel Smolle (KEL) als Vertreter der politischen Parteien angehören. Die Kirche hat für den Beirat HR Dr. Valentin Inzko und Dr. Mag. Anton

Koren nominiert. Die restlichen acht Vertreter stehen den beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen zu, wobei der Rat der Kärntner Slowenen in einem Akt vorausseilenden Gehorsams alle acht Mitglieder aus dieser Organisation nominiert hat. Dies obwohl ihm laut Gesetz lediglich vier Mitglieder zustehen!

Der Zentralverband slowenischer Organisationen wird laut Auskunft seines Sekretärs – aktiv in das Anhörungsverfahren eingreifen und seine Position nach Beratung in den zuständigen Gremien der Öffentlichkeit bekanntgeben. Wie erinnerlich, besteht der Zentralverband auf der Erfüllung des Memorandums seitens der Bundesregierung vor Besetzung des Beirates, wie dies mit den Ministern Löschnak und Neisser im Februar 1988 vereinbart wurde.

Präsident HR Karl Kircher

Predsedniki združnih zvez iz Jugoslavije na obisku pri slovenskih združnikih na Koroškem

17. aprila letos je bil pri Zvezi slovenskih zadrug v Celovcu visok obisk združnikov iz Jugoslavije. Pod vodstvom predsednika Zadrugne zveze Jugoslavije Klimeta Čorbe in predsednika Zadrugne zveze Slovenije inž. Lea Frehliha so obiskali slovensko združništvo na Koroškem predsedniki vseh republiških in pokrajinskih združnih zvez v Jugoslaviji.

Na sedežu združne zveze v Celovcu sta jih sprejela direktor dipl. trg. J. Habernik ter dipl. inž. Štefan Domej. Pred-

stavila sta jim sistem avstrijskega združništva in še prav posebej slovensko združništvo na južnem Koroškem. Po večurni razpravi, med drugim o sistemu združništva v Jugoslaviji v primerjavi z avstrijskim združništvom, je bilo s strani jugoslovanskih združnikov poudarjeno, da je združništvo v Jugoslaviji ravno zdaj v novi fazi svojega razvoja.

Medtem ko se je po drugi svetovni vojni to združništvo kar dobro razvijalo, je bilo v 70-ih letih iz ideoloških vzro-

kov potisnjeno ob stran in imelo le še nekako vlogo javne ustanove brez poslovne osnove. Mikuličeva in Markovičeva vlada pa sta zdaj spoznali, da bi ravno dobro organizirano in poslovno združništvo v Jugoslaviji lahko veliko doprineslo k stabilizaciji gospodarstva in še prav posebej poljedelstva.

Poleg reforme kmečkih zadrug je v pripravi še možnost ustanovljanja drugih, kot npr. zadrug konzumentov. Zadrug v Jugoslaviji naj bi pravno zastopanje kmetov prepustile javnopravnim ustanovam in se bolj brigale za pomoč svojim članom v poslovnem smislu.

Združnikom Jugoslavije so nato predstavili dejavnost Zveze Bank v Pavličevi ulici ter dejavnost blagovne centrale na Rožanski cesti. Opoldne je jugoslovanske združnike pozdravil tudi predsednik Miha Antonič. V popoldanskim urah pa so imeli možnost ogleda Zadrugne Market ter posojilnice v Škofičah.

Ob koncu so jugoslovanski združniki poudarili, da upravičeno upajo, da se bodo po spremembi jugoslovanske zakonodaje med njihovim in slovenskim združništvom na Koroškem poleg prijateljskih lahko razvijali tudi poslovni odnosi.

Hak

Zadružni list

Informacije Zveze slovenskih zadrug ter v njej vključenih podjetij, združnih marketov in posojilnic

Avstrijsko kmetijstvo leta 1995 Kako se bo razvilo povpraševanje po živilih Kakšen bo trg delovne sile v kmetijstvu

Za politike, interesna zastopstva, svetovalce ter predvsem za kmete same je zelo pomembno, da poznajo bodoči razvoj in strukture kmetijstva. Le tako bodo tudi lahko sprejemali pravilne odločitve. Zato je ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo lani zadolžilo Inštitut za preučevanje gospodarstva (WIFO), da izdela študijo „Kmetijstvo 1990/1995“, iz katere vam želimo na kratko predstaviti bistvene rezultate.

Razvoj delovne sile v kmetijstvu in gozdarstvu do 1995

Strukturne spremembe se bodo nadaljevale, čeprav ne tako hitro kot v zadnjem desetletju. Število zaposlenih v kmetijstvu bo tudi v bodoče nazadovalo.

Za zaposlene v kmetijstvu štejejo tisti kmetje, ki jim je kmetovanje glavni poklic. Polkmetje ter deloma tudi kmetice niso upoštevani; kmetice zato ne, ker pri ljudskih štetjih pogostokrat za svoj poklic navajajo: gospodinja.

Razvoj od tradicionalnega agrarnega gospodarstva preko industrijskega do terciarnega je šel vedno v škodo kmetijstva. Okoli leta 1900 je npr. še 44% vseh zaposlenih delalo v kmetijstvu in gozdarstvu, 29% v rudarstvu, industriji in obrti ter 27% na terciarnem sektorju (banke, zavarovalnice, ...). Danes znaša razmerje v procentih 8:41:51.

Vzroki za to so: zaostajanje povpraševanja po kmetijskih izdelkih za porastom dohodka, obstoječa prenasitost z živili ter nagel tehnično-znanstveni razvoj, ki je povzročil hitro nadomeščanje delovne sile s kapitalom.

Tak razvoj se bo nadaljeval, trenutno pa ga nekoliko ovirajo dejstva, da tržišče ne zmore sprejeti dovolj delovne sile iz kmetijstva.

Za leto 1995 računajo – v primeru pozitivnega gospodarskega razvoja (= 2,5% povprečnega porasta), da bo delež zaposlenih v kmetijstvu znašal 6% (=približno 205.000 oseb). Med leti 1986 in 1995 naj bi kmetijstvo zgubilo okoli 53.000 zaposlenih (povprečno 6.000 letno ali 2,5%), kar bi bilo za polovico manj kot v sedemdesetih letih.

Povpraševanje po živilih in pijači do leta 1995

Tudi v tem vprašanju naši kmetje niso v rožnatem položaju. Kateri faktorji globalno vplivajo na povpraševanje?

V tej zvezi naj omenimo Engelov zakon, ki ugotavlja, da ljudje z rastočim dohodkom relativno vedno manj trošijo za živila. Leta 1970 je Avstrijec porabil za živila povprečno 29,0% svojega dohodka, l. 1985 pa samo še 19,8%. Če k temu prištejemo izdatke za hrano in pijačo v hotelih in gostinlah, potem je poraba padla s 36,6% (1970) na 27,4% (1986). Za primerjavo: v Angliji so izdatki za živila (brez potrošnje v restavracijah) znašali samo še 16,3%, v ZDA pa celo 12,7%.

Te številke pa zajemajo vsa živila, od kaviarja do mineralne vode. Delež kmetov pri teh vsotah je samo pičlih 25%, ostalo se porazdeli na druga področja (predelava, trgovina, ...). Pa še ta dohodek ima tendenco padanja!

Dodatno k temu: povpraševanje po gotovih proizvodih (npr.: riž, moka, krompir, surovo maslo, mleko, jajca, sladkor) v odnosu z rastočimi dohodki prebivalstva pada tudi absolutno. Primer: poraba mleka je leta 1970 znašala 143 litrov, l. 1989 pa 129 litrov. Tako bi bilo za pridelavo mleka in krompirja bolje, če bi ljudje manj zaslužili.

Pri napovedih, kako se bo prodaja živil gibala v bodoče, izhajajo iz naslednjih osnovnih izhodišč: v vsej Evropi računajo s tem, da bo povprečna starost prebivalstva porasla, prav tako stopnja izobrazbe ter delež gospodinjstev z eno ali dvema osebama. Žene se bodo v še večji meri poklicno udejstvovali, ljudje bodo imeli na voljo več prostega časa in tudi ekološka in zdravstvena zavest postaja večja.

Za prehrano to pomeni: želja po priboljških bo večja kot potreba po zagotovitvi osnovnih življenjskih sredstev. Odločilni bodo kakovostni, sveži in naravni proizvodi in razni modni trendi. Pri kupovanju bo odločala kakovost in ne toliko cena. V proračunu gospodinjstev bodo izdatki za prehrano nazadovali v manjši meri kot delež; predvsem bodo narasli za jed in pijačo izven doma.

Zato Inštitut za preučevanje gospodarstva prognozira do leta 1995 naslednji razvoj (glej tabelo):

Do leta 1995 pričakujejo v Avstriji porast prebivalstva na 7,6 milijonov ljudi (0,8%

več kot l. 1985). Za prehrano oz. porabo kmetijskih proizvodov do l. 1995/1996 to pomeni: večje tržne možnosti bodo imeli sadni sokovi, sir in smetana (povečanje približno za 30% do 50%). Za najmanj 10% bo med dr. narasla poraba sadja, sočivja, rastlinskega olja in perutnine, manj pa se bo trošilo kruha in surovega masla. Poraba mesa bo narasla za 6% (perutnina, svinjsko in telečje meso za 7 do 11%, medtem ko se bo potrošnja govedine po vsej verjetnosti stabilizirala na sedanjih ravni). Toda cene agrarnih proizvodov bodo v bodoče hitreje padale kot doslej, povprečno za 1,8% letno!

Sicer se lahko te napovedane številke nekoliko razlikujejo od dejanske realiziranih, ker bi lahko začeli vplivati faktorji, s katerimi prej še ni bilo mogoče računati. Načelno pa bi bilo prav, da bi se podjetja pri svojih odločitvah orientirala po teh prognozah. Tako je npr. izgradnja ribnikov oz. gojitev rib bolj perspektivna kakor pridobivanje jajc. Seveda pa so za izbiro možnih proizvodnih razširitvev oz. preureditev najbolj odločilne lokalne tržne možnosti.

Posledice za naše zadrug

Tržne možnosti za agrarni sektor bodo v prihodnje prej manjše ko večje. Kmetje imajo za zvišanje svojih dohodkov iz kmetijstva globalno gledano dve možnosti:

1.) znižati stroške (= manj investicij v poslopja, stroje, umetna gnojila itd.),

2.) se prizadevati, da bodo sami več pridelali in prodali.

V obeh primerih morajo naše zadrug računati s tem, da ne bo prišlo do zvišanja prometa, temveč prej do upada. Pri tem je treba upoštevati še obdajenje umetnih gnojil ter semenja. Ker naše zadrug niso vključene v industrijo za predelavo in obdelavo kmetijskih pridelkov (kjer je npr. pri proizvodnji sadnih sokov ali zmznjenega sočivja pričakovati povečanje), lahko ugotovimo, da v kmetijstvu ne moremo upati na večji porast prometa. Z večjim povečanjem se lahko računamo predvsem pri potrebščinah za prosti čas (npr. artikli za hišo in vrt, zabavna elektronika itd.), pa tudi pri gradbenih materialih, seveda pod pogojem, da se bo gradbena konjunktura še naprej dobro razvijala.

dipl. inž. Hanzl Mikl

Strokovni referent je bil Klavdij Braini (v sredini) z Opčin pri Trstu.

Perspektive hranilnic po letu 1992 ZSZ priredila zanimivo predavanje dir. Brainija

Se bodo manjše kreditne zadrug, kot so to npr. naše posojilnice, v prihodnosti lahko uveljavile ob konkurenčnem pritisku velikih bank? In to še zlasti v Evropski skupnosti po letu 1992. Zveza slovenskih zadrug je pred nedavnim povabila uveljavljene in izkušene strokovnjake, da bi odgovorili na to vprašanje. Klavdij Braini, direktor slovenske hranilnice na Opčinah pri Trstu, je ocenil, da so možnosti za preživetje manjših kreditnih zadrug po letu 1992 na vsak način precejšnje.

Njegova utemeljitev: za velike banke so majhne stranke večinoma nezanimive. V Trstu je npr. več primerov, ko velike banke ne sprejmejo poslov nad 200.000 šil. Poleg tega ne poznajo krajevnih potreb in ne morejo postreči s primernimi storitvami.

Slovinci Italiji imajo tačas štiri kmečko-obrtno hranilnice ter dve banki (Tržaška kreditna banka in Kmečka banka v Gorici). Organizirane so po sistemu Raiffeisen ter vključene v deželno in državno zvezo hranilnic. Njihov osrednji kreditni zavod je ICCERA v Rimu; z njegovo ustanovitvijo so se hranilnice začele vse bolj uveljavljati. Leta 1988 je delež hranilnic presegal 7% italijanskega bančnega sistema (370 milijard šil.). Skupnostno hranilnico si je kot prva v Italiji ustvarila osrednji jamstveni sklad, ki priskoči na pomoč hranilnicam, če časovno zaidejo v zagato. V zadnjem času je bil ICCERA pooblaščen tudi za poslovanje s tujino, kar hranilnicam – z redkimi izjemami – ni mogoče.

KGZ Železna Kapla razstavljala v Kranju

Kmečko gospodarska zadruga Železna Kapla je razstavljala na sejmu gozdarstva in kmetijstva v Kranju. Njena udeležba na tem kranjskem sejmu je postala že skoraj tradicionalna. Poleg predstavitve svoje ponudbe so sodelavci zadrug delali tudi reklamo za Posojilnico-Bank Železna Kapla.

Ker med občanoma Železna Kapla in Kranj obstaja posebno partnerstvo, je ta udeležba zadrug v Kranju

Hranilnice delujejo po temeljnem zakonu iz leta 1936, ki je bil noveliran leta 1956. Na osnovi tega morajo hranilnice pridobivati svoje člane v razmerju 4/5 Evropski skupnosti po letu 1992. Zveza slovenskih zadrug je pred nedavnim povabila uveljavljene in izkušene strokovnjake, da bi odgovorili na to vprašanje. Klavdij Braini, direktor slovenske hranilnice na Opčinah pri Trstu, je ocenil, da so možnosti za preživetje manjših kreditnih zadrug po letu 1992 na vsak način precejšnje.

Druge banke, zlasti ljudske in trgovske, hranilnicam očitajo številne privilegije. Med glavnimi navajajo olajšave pri obvezni rezervi glede na oprostitvev gotovinskega pologa pri narodni banki, za kar priznavajo trenutno le 5% obresti. Hranilnice imajo možnost, da celotno obvezno rezervo naložijo v državne vrednostne papirje oz. vrednotnice z državnim jamstvom. Nadalje hranilnicam očitajo, da imajo davčne prednosti. Med glavnimi navajajo olajšave. Na osnovi sedanje davčne zakonodaje ne plačujejo davkov na tiste deleže dobičkov, ki jih prenesejo na nedeljeve rezerve. To so tisti skladi, ki se ob morebitnem prenehanju porazdelijo v korist skupnosti, v kateri je hranilnica delovala in ki se ob razpustu zadrug ne smejo v nobenem primeru porazdeliti med člane.

Toda omejitve, ki prizadenejo hranilnice, nihče ne omenja. V prvi vrsti veljajo za članstvo. Nadalje lahko hranilnice delujejo le v tisti občini, kjer imajo svoj sedež oz. v sosednjih občinah po izrecnem dovoljenju narodne banke in le v primeru, da v tistih občinah nima svojega sedeža druga hranilnica.

skoraj edini izraz medsebojnega gospodarskega sodelovanja med obema občinama in bi bila zato lahko deležna večje pozornosti z obeh strani.

Po izjavah poslovojede kmečko gospodarske zadrug Jožka Maloveršnika se je ta udeležba vsekakor izplačala, saj je bila stojnica kapelških zadrugnikov deležna velike pozornosti. Obetajo se drobni posli s sejemskimi obiskovalci, ki

Direktor Braini je poudaril, da bo delovanje evropskega trga po letu 1992 koristno in pomembno za italijanski bančni sistem in za stranke bank. Trenutna določila italijanske narodne banke so namreč zelo restriktivna, da pa se bodo morale italijanske banke nujno prilagoditi evropskemu standardu. Značilno za zakonodajo evropske gospodarske skupnosti je, da bodo bančne ustanove delovale v okrilju matične zakonodaje. To pomeni, da bo npr. nemška banka, ki bi odprla svojo podružnico v katerikoli državi EGS, delovala na osnovi nemških zakonov in pod nemškim nadzorstvom, ne glede na pravila, ki so oz. bodo v veljavi v državi, kjer bo naseljena. V tej zvezi je direktor Braini poudaril, da čutilo hranilnice potrebo po čimvečjem medsebojnem sodelovanju. Nadalje je poudaril, da morajo paziti na čimvečje kadrovanje svojih uslužbencev, ker bodo le tako enakovredni in boljši od uslužbencev drugih bančnih ustanov. V prvi vrsti pa bo morala prenehati veljati omejitve ozemeljske pristojnosti in poslovanja s članstvom.

Vključitev v ES bi morala pozitivno vplivati tudi zlasti za obmejne hranilnice in sprostitev poslovanja s tujino. Direktor Braini: „Kot povsod ob meji, je kmetijsko gospodarstvo v veliki meri odvisno od mednarodne menjave. Poslovanje s tujino pa bi v našem primeru doprineslo tudi k večji povezanosti in boljšemu razumevanju med nami zamejci samimi. To pa je tudi velikega pomena za ohranitev naše narodne bitnosti.“

Hak

Posojilnica-Bank Šentjakob v znamenju preobrata!

V petek, 28. aprila 1989, je Posojilnica-Bank Šentjakob izvedla svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu so bila poročila odborov, revizijsko poročilo, zaključni račun za leto 1988 ter spremembe pri pravilih. Predsednik inž. Anton Schlapper je pozdravil lepo število združnikov in prijateljev posojilnice, prav posebno pa še mnogo mladin.

Višji revizor Zveze slovenskih zadrug Franc Kristof je razložil bilanco 1988 ter podal revizijsko poročilo. Predsednik nadzornega odbora Jakob Mikl je poročal o nadziranju poslovanja posojilnice. Bilančna vsota posojilnice v letu 1988 je znašala nad 73 milijonov, od tega skoraj 65 milijonov šil. hranilnih vlog. Povsod je bilo zabeleženo razveseljivo povečanje.

Posebno dober je bil letni poslovni rezultat, saj izkazuje okoli 827.000 šil. dobička, tako da se je izguba iz prejšnjih let znižala na nekaj nad 500.000 šil. in je v letu 1989 znašal lastni jamstveni kapital

3,1% bilančne vsote. Načrtovano je, da se bo ostala izguba pokrila še v teku letošnjega leta, da bo lastni jamstveni kapital konec l. 1989 znašal že 4%. Tako ne bo težav z izpolnitvijo predpisov zakona o kreditnem gospodarstvu, ki predpisuje 4,5% stopnjo lastnega kapitala od bilančne vsote ter 2,25% eventualnih obveznosti.

Zadruga je imela v 1988. letu 580 članov s 7574 deleži. Uspešno je bila izvedena akcija za pridobivanje novih članov in dodatnih deležev, saj se je samo v letu 1988 deležni kapital zvišal za 470.000 šilingov. Poslovanje zveze dir. dipl. trg. J. Habernik se je ob koncu zahvalil upravni in nadzornemu odboru ter poslovojedem za uspešno opravljeno delo ter zaželel mnogo poslovnega uspeha v prihodnosti. Predlagal je, da bi se posojilnični prostori v Šentjakobu razširili in posodobili.

Združnike iz Ledince je zanimalo, kaj bo posojilnica storila, da bi poživila poslovno v Ledincih s tem, da

bi bila odprta vsaj nekaj ur na teden. Upravni odbor je bil mnenja, da so prostori v Ledincih za to neprimerni in da mora posojilnica kot gospodarsko podjetje gledati na to, da se stroški poslovanja v Ledincih vsaj pokrijejo. Morda pa bi bilo možno celodnevno poslovanje v Ledincih skupaj s kmečko gospodarsko zadrugo, tako da bi posojilnica tam zaposlila človeka, ki bi hkrati delal za obe združni enoti.

Toda tudi pri tem se pojavljajo problemi. Bilo je sklenjeno, da bo upravni odbor Posojilnice Šentjakob te predloge obravnaval na svoji naslednji seji.

Za poslovalnico v Podravljah je bilo rečeno, da posluje brez izgub, ker se je tam število strank nekoliko dvignilo in tudi prostori so zelo primerni.

Poslovanje posojilnice teče zadovoljivo tudi v letošnjem letu, tako da je mogoče pričakovati ponovno uspešno poslovno leto.

Hak

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Torek 9. 5. 16.00	Hiša Globus, Dunaj	MARSYAS II za ALFREDA HRDLIČKO odkritje spomenika proti krivicam, fašizmu in vojni – v prisotnosti umetnika.	KPA
Četrtek 11. 5. 20.00	Parcelsova dvorana v Beljaku	KOMORNI KONCERT Nastopajo: Ansambel Krativ, Vokalni ansambel Vox Nova	Draukult
Petek 12. 5. 20.00	gostilna Greiner v Globasnici	GALA-VEČER UMETNIKOV Nastopajo: Krt, YU-Madonna, New Swing Quartett, Prisoner, Oliver Frank, „Sonnige Alpen“	Agentura Benetik
Sobota 13. 5. do ponedeljka 15. 5.	Evropska hiša v Neumarktu	MEDNARODNI MANJŠINSKI SEMINAR Teme: Južna Tirolska, prebivalstvo Kanalske doline, prednosti in hibe več- jezičnosti z lingvističnega stališča, Avstrija in EGS ter vloga manjšin.	Evropsko federa- listično gibanje
Torek 16. 5. 18.30	Dom prosvete v Tinjah	ITALIJANSKE SPECIALITETE – kuharski tečaj pod vodstvom Marie Steinbrugger	Sodalitas
Četrtek 18. 5. 21.00	Kamot v Celovcu	MARY & TEH DIGGERS Nova koroška skupina se predstavlja	Kamot
Petek 19. 5. 19.00	gostilna Weidinger, Dunaj IV.	POPAČENA RESNICA – dr. Oliver Rathkolb (Dunaj) predava o Hitlerjevih propagandistih v Avstriji	Dunajski krožek
Sobota 20. 5. 8.00	Kolodvor v Beljaku	S STARO PARO PO NOVIH TIRIH Posebna vožnja s parnim vlakom v Škofjo Loko – prijave na beljaškem kolodvoru	Avstrijsko- jugoslovansko društvo

Razvojno-politični teden „Turisti prihajajo“

Torek, 9. 5.: 19.30 Otvoritev, (rektor Hödl), 20.00 Podijska diskusija na temo tedna (ORF-gledališče)
Sreda, 10. 5.: 14.00 Delovni krožek „Uvidevni turizem“ (Univerza, dvorana 8), – 20.00 Ludmilla Tütting: dia-predavanje „Uvidevni turizem – potovanje na Himalajo“ (UNIKUM).
Četrtek, 11. 5.: 14.00 Delovni krožek „Sodelovanje univerz v Celovcu in Managvi“ (KHG, Neptunweg 12), 19.30 Prijateljstvo mest Celovec in Managva – podijski pogovor (UNIKUM), 21.00 praznovanje s skupino SANZA (UNIKUM).
Petek, 12. 5.: 20.00 „Turistična propaganda na Koroškem in v tretjem svetu“ – videokolaža z diskusijo (UNIKUM).
Sobota, 13. 5.: 10.00 „Bodi informiran – bodi solidaren“ – javna informacijska prireditev na Novem trgu.

EKSKURZIJE, LETOVANJA, IZLETI

SPD „Edinost“ v Pliberku spet organizirala letovanje za otroke (od 7. do 15. leta) v Baški na otoku Krku. Čas: od 1. 8. do 15. 8. Cena: 1.700 šilingov. Prijave sprejema: Joško Hudl, 9150 Nonča vas 81 in Posojilnica Pliberk – Prijave sprejemajo do 15. junija!

Zveza slovenskih žena vabi na dvodnevni izlet v Istro in ogled Brionov v četrtek 11. in petek 12. maja 1989. Informacije in program dobite pri Milki Kokot, telefon 0 463/51-43-00-40.

Muzej NOB pri Peršmanu

je z razstavo o narodnoosvobodilnem boju na Koroškem in z izvirnimi dokumenti o borbi, trpljenju našega ljudstva

od 1. maja dalje spet stalno odprt

Obiščete in ogledate si ga lahko vsak dan razen ponedeljka in torka, skupinske ogleda s strokovnim vodstvom pa lahko najavite tudi Zvezi koroških partizanov (telefon: 0463/514300).

ZA OTROKE – ZA OTROKE – ZA OTROKE

Lutkovne in gledališke predstave

Slovenska prosvetna zveza organizira v sodelovanju s krajevnimi društvi in otroškimi vrtci do poletja sledeče lutkovne in gledališke predstave za otroke:

„Veliki Kikiriki“

Gostovanje Lutkovnega gledališča iz Ljubljane

sreda, 10. 5. ob 10.30 uri v otroškem vrtcu SŠD, Mikschallee 4

sreda, 10. 5. ob 14. uri v otroškem vrtcu v Bilčovsu (stara šola)

četrtek, 11. 5. ob 11. uri v otroškem vrtcu v Šmihelu

četrtek, 11. 5. ob 15. uri v otroškem vrtcu v Šentprimozu

„V deželi otrok“

Gostovanje Odra treh herojev iz Pirnič

sobota, 20. 5. ob 15. uri v društveni sobi pri Bundru v Borovljah

sobota, 20. 5. ob 18. uri v društveni dvorani v Škofičah

nedelja, 21. 5. ob 10. uri pri Tišlerju v Šentjanžu

nedelja, 21. 5. ob 14. uri pri Foltu v Slovenjem Plajberku

nedelja, 21. 5. ob 16.30 uri pri Joklnu v Celovcu

„Daleč od dvorca“

Gostovanje Ljudskega gledališča iz Celja

gledališka predstava Anderse-
nove pravljice

nedelja, 28. 5. ob 14.30 uri v farni dvorani v Šmihelu

Dan odprtih vrat v Lutkovnem gledališču v Ljubljani

(Svetlana Makarovič: „Kosovirji“)

sobota 10. 6.

Vse ljubitelje otroškega gledališča obveščamo, da bodo za petek, 19. maja 1989 napovedane predstave Odra treh herojev iz Pirnič „V deželi otrok“ žal odpadle. Igralci te skupine se morajo namreč tega dne udeležiti festivala otroških in mladinskih gledališč Slovenije. Predstave v soboto, 20. in nedeljo, 21. maja pa ostanejo nespremenjene!

ZA OTROKE – ZA OTROKE – ZA OTROKE

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 5. 5. 1989

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 13,05	13,65
za 1 angleški funt	£ 21,80	22,90
za 100 franc. frankov	f 203,50	213,50
za 100 ital. lir	Lit 0,94	0,99
za 100 dinarjev	DIN 0,10	0,17
za 100 švic. frankov	sfr 778,00	798,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 616,00	632,00
za 100 nemških mark	DM 694,30	711,30

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

TOTO

9 13 17 20 22 44 (6)
Joker: 684952 b.j.

111 112 2XX XXI
Stava: 4:1, 2:0,
2:0, 5:1, b.j.

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, teleks 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 70.000 dinarjev.

Oglasi: 1/1 stran
12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 5.000.000 dinarjev.

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

Tu je bilo še manj ljudi kot na veliki magistrali. Vse hiše na levi in na desni so čepale globoko v snegu. Samo strehe so bile skrbno osnažene.

Avto je nenadoma obrnil v driveway.

Postavili smo se pred vrata velike tristanovanske hiše. Luč je gorela samo v pritlični sobi in na hodniku.

„Kar naprej,“ je oblastno dejal gospod Slavko.

Stopili smo po hodniku, zelo glasni smo bili, pa nam nihče ni prišel naproti. V veliki

sobani, ki je bila dnevna soba, smo se ustavili za vrati in želeli „Dober večer“. Na stolu ob kavču je namreč sedela in šivala pod stoječo svetilko gospodinja. Ni se ozrla. Počakali smo gospodarja.

„Goste sem pripeljal,“ je zaklical v sobo. Glas mu zdaj ni bil več prijazen. Bil je surov.

Ker s stola pod svetilko še vedno ni bilo odgovora, je mož porinil Francko po sobi naprej, tik pred ženo z domačo ruto na glavi, in gla-

sno ponovil: „Goste sem pripeljal. Slovensko sem ti pripeljal. Včeraj je prišla.“

Francki je bilo hudo. Ponudila ji je roko.

„Dober večer,“ je spet rekla.

„Ja? Slovenka?“ je spregovorila gospa P. in za hip dvignila glavo iznad svojega šivanja. „Ja?“ Samo to je rekla, tiho in sama zase, v tisto blago pred seboj.

Francka se je vprašujoče ozirala v krznarja.

„Živci,“ je na kratko pojasnil, „živci, nič drugega. Včasih je taka.“

Molčali smo in se nismo vedeli kam dati.

„Naj vas to nikar ne moti,“ smo potem slišali. „Kar sedite. Takoj prinesem vino.“

Nato se je pognal proti kavču in si začel na roke nalagati otroške lutke, ki so ležale tam, velike, majhne, enobarvne in pisane lutke. Napravil nam je prostor, da

smo lahko sedli.

V sobi je bilo še polno drugih lutk, najrazličnejših obrazov in v najrazličnejših držah. Nekatero so spale, druge stale, tretje so čepale ob stenah pri tleh. Vse so pa imele čudne velike oči, ki so kar sijale v gledalca. Zvečine so bile oblečene, bilo jih je tudi nekaj, ki so imele na sebi samo hlačke ali samo predpasnik. Takle domač, slovenski predpasnik, ki od njega pričakuješ, da se bo za njim pripodil otrok in zajaval, da je lačen.

„Ženin hoby, odkar boleha,“ je spet pojasnil Slovenec in odnesel naše plašče skozi vrata.

Ozrl sem se po svojih spremljevalcih. Rade ni bil videti prav nič vznemirjen. Sedel je in se mirno razgledoval po sobi kot po kakšnem muzeju, za katerega je plačal vstopnino. Zato pa je bila Francka vsa blede in pre-

padena. Z rokami je na krilu prekladala svoje rokavice in se ni več upala ozreti tja pod svetilko.

„Lepo pohištvo,“ je spregovoril Rade. „Bogato in okusno.“

Ob steni je stala velika kredenca, polna porcelana in steklenine, pred kavčem pa majhna mizica za kavo. Stene so bile prazne.

Vino, ki nam ga je prinesel lastnik tega pohištva, je bilo belo in kislo.

„Vidite,“ je sam začel po prvem kozarcu, kot da bi se mu iznenada nekam mudilo. „Človek se tukaj poroči samo zato, da bi si z ženo nekaj prihranil in si kaj kupil. Samsko življenje je prekleto drago. No, tudi meni je žena veliko prinesla.“ Zvrnil je čašo in se ozrl po naših kozarcih.

* driveway (izg. drajvej) – zasebna parkirna cesta

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI
TO 9.5.	10.30 Zoff za dva; 14.00 Vroči povoji, hladni pozdravi; 14.30 Onedin-linija; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Oh bog, gospod župnik; 19.17 Znanje danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dežela gora; 21.07 Dallas; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Beli pajek; 23.40 Aktualno; 23.45 Kung Fu; 0.30 Poročila.	16.55 Tedaj; 17.00 Šolska tv; 17.30 Orientacija; 18.00 Sužnja Isaura; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Lokalni tv-spored; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.35 Klub 2; Poročila.	10.10 Mozaik; Šolska tv; Mednar. gibanja; Živali; Pamet je boljše kot žamet; Angleščina; 11.35 Videostrani; 16.15 Videostrani; 18.00 Spored za otroke; M. Čanak; Čirule, čarule – čarobne žogice; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 A. Scott; Senca na soncu; 21.00 Omizje, dinar; 21.50 Dnevnik; 22.00 Popot.	
SR 10.5.	10.30 Gospod milijonov; 14.00 Vroči povoji, hladni pozdravi; 14.30 Waltonovi – v 28 nadaljevanjih; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.17 Znanje danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Sposojeni dedek; 21.10 Pogledi s strani; 21.15 Ljubezne tatove se ne ubija; 22.40 Ljubica francoskega stotnika.	16.55 Tedaj; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Sužnja Isaura; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Lokalni tv-spored; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Šport – nogomet, evropski pokal – finale; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Bejrut: Otroci vojne; 23.10 Disputaciones; 0.10 Aktualno.	10.10 Mozaik; Osmi dan; Svet na zaslonu; 11.30 Videostrani; 16.30 Dnevnik; 18.20 Spored za otroke; E. Peroci – Očala tete Bajavaje; L. Suhadolčan: Figole, fagole; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.05 Propad ameriškega cesarstva; 21.50 Dnevnik; 22.00 Svet poroča; 23.00 Videostrani.	„Lisice“ – film Krsta Papića Četrtek, 11. 5. 1989, TV LJ1, 22.05 – S filmom Lisice je Krsto Papić pogumno nadaljeval filmsko interpretacijo Informbiroja, za katero je bila dana zelena luč, vendar so filmi s to tematiko naleteli na hude politične odpore. Papić na metaforičen način pripoveduje o rušilnosti deformirane ideologije, ki jo uveljavljajo deformirani nosilci. S svojim delovanjem, včasih že s svojo navzočnostjo pogubno vplivajo na ljudi in na usodo posameznikov, s svojim oblastniškim obnašanjem, močjo in primitivnostjo rušijo moralne norme in sproščajo v ljudeh pritažene nagone.
ČE 11.5.	10.30 Beli pajek; 14.00 Vroči povoji, hladni pozdravi; 14.30 Waltonovi; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.17 Znanje danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Knoff-Hoff-show; 21.15 Pogledi s strani; 21.20 Videoteka – halo hotel Sacher; 22.20 Črna vrtnica; 0.15 Aktualno.	17.10 Tedaj; 17.15 Med puščavo in morjem; 18.00 Sužnja Isaura; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Lokalni tv-spored; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.15 Neposredni prenos: Dunaj pozdravlja Pariz, Pariz pozdravlja Dunaj; 22.45 Aktualno; 22.50 Klub 2; Poročila.	10.10 Šolska tv; Narodna galerija v Ljubljani; Arhitektura slov. pokrajin; Po sledih napredka; 16.15 Videostrani; 16.30 Dnevnik; 18.20 Spored za otroke; Vprašanja iz tv klobuka; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 J. A. Lacour: Kajnov nasmeh; 21.05 Tednik; 22.05 Krsto Papić: Lisice; 23.35 Videostrani.	B. Keaton Otroci vojne Torek, 9. 5. 1989, TV LJ2, 20.05 – Buster Keaton je nedvomno eden največjih komikov vseh časov. Njegovi nemi filmi so še danes zelo priljubljeni. Njegove domisljice se smiselno prepletajo s filmskimi zgodbami, njegov čut za film pa je osupljiv.
RADIO KOROŠKA SLOVENSKE ODDAJE		180. letnica Matije Majarja Ziljskega Sreda, 10. 5. 1989: Narodopisec, jezikoslovec in narodni buditelj koroških Slovencev Matija Majar Ziljski se je rodil 7. februarja leta 1809 v Vitančah v Ziljski dolini v znani obrtniški družini. Po maturi na celovški gimnaziji je v koroškem glavnem mestu eno leto obiskoval še licej, ki ga je leta 1833 uspešno končal v Gradcu. Tudi bogoslovne študije je opravil v Gradcu, nakar je bil od leta 1837 duhovnik v Celovcu in v drugih krajih na Koroškem, najdlje v Rožeku in Žabnicah. Zadnjih devet let svojega življenja je Matija Majar Ziljski, preganjan kot zavedni Slovec, od 1883 do 1892 preživel v Pragi. Umril je 31. julija leta 1892 v češki prestolnici, pokopan pa je na praških Olšaneh, daleč od svoje ljubljene Koroške. Spominski zapis ob 180-letnici rojstva narodnega buditelja Matije Ziljskega je pripravil Ivan Virnik.		
Torek, 9. 5.: Partnerski magazin Sreda, 10. 5.: Glasbena sredo – gost: Danica Kežar Večerna 21.00–22.00: Zvočno pismo 180-letnica rojstva narodnega buditelja M. Majarja Ziljskega (Ivan Virnik) Četrtek, 11. 5.: Rož–Podjuna–Zilja				

Zadružni list

Informacije Zveze slovenskih zadrug ter v njej vključenih podjetij, zadrugnih marketov in posojilnic

V petek, 31. 3. 1989, je Kmečka gospodarska zadruga Brnca vabila na svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu so bila poročila odborov, potrditev zaključnih računov do 31. 12. 1988 ter volitve v upravni in nadzorni odbor. Predsednik upravnega odbora Franc Gallob je pozdravil lepo število

kljub temu v letu 1988 uspelo obdržati promet in nekoliko povečati dohodek. Modernizacija zadrug se je po mnenju članov vsekakor izplačala in ima zdaj zadruga tudi po zunanosti in notranji opremljenosti vsekakor možnosti za nadaljnji pozitivni razvoj. Seveda pa bo potrebno, da odbori in vsi

zadruge, zato so ji zdaj vsak dan ali v kratkem roku omogočeni najaktualnejši podatki. Po daljši razpravi so bile izvedene volitve. Upravni odbor: predsednik Franc Gallob, podpredsednik Folti Kargl, odborniki pa so Franc Wucherer, Hanzi Urschitz, Josef Oschgan,

Janez Millionig ter Jožef Schnabl. Nadzorni odbor: predsednik je dipl. inž. Hanzi Mikl, odborniki pa so Gregor Robič, Albin Sgiarovello, Jožef Mikl ter mag. Urban Popotnig. Ker od 1. januarja 1989 blagovni oddelek Posojilnice-Bank Zila na Ziljski Bistrici deluje kot podružnica brnške zadrug, je bilo samoumevno, da so bili tako v upravni kakor tudi v nadzorni odbor izvoljeni tudi zastopniki iz okoliša Ziljske Bistrice. **Hak**

Občni zbor Kmečke gospodarske zadrug na Brnci

zadružnikov iz brnškega okoliša ter zastopnika Zveze slovenskih zadrug dipl. trg. J. Habernika. Strokovni revizor Janko Oitzl z Zveze slovenskih zadrug je podal revizijsko poročilo in poročal o bilanci zadnjih let, še prav posebej pa je komentiral bilanco za leto 1988. Poslovodja Pepe Oschgan je ugotovil, da je konkurenčna situacija Kmečke gospodarske zadrug Brnca, ki se nahaja že v območju Beljaka, zelo težavna, pa ji je

trije nameščenci delajo z največjo možno zavzetostjo. Predstavnik Zveze slovenskih zadrug dipl. trg. J. Habernik se je zahvalil poslovodji in vsem odbornikom ter poudaril gospodarski pomen brnške zadrug. Ker je zadruga gospodarska organizacija, mora vsekakor delovati brez izgube in tako služiti svojim članom. Od začetka leta 1989 je Zveza slovenskih zadrug prevzela tudi knjigovodstvo oziroma računovodstvo brnške

Kazni za smetenje ne obmejnih cestah

Na jugoslovanski strani čistoch drag in ker hočejo doseči, da potniki ne bi imeli tako brezbriznega odnosa do čistoch in okolja, so se smetarjem na Korenskem sedlu pridružili tako imenovani komunalni redarji. Ti imajo pravico na kraju samem kaznovati tiste potnike, ki odmetavajo smeti. Kot so povedali na nedavnem posvetu o pripravah na letno turistično sezono na Gorenjskem, se že kažejo dobre strani takega kaznovanja, saj je vse manj takih, ki vseprek odmetavajo odpadke.

TRIBUNA BRALCEV

„Slovenščina, moj jezik“

Kot predstavnik Zveze slovenske mladine sem bil na prireditvi „Slovenščina, moj jezik“, ki so jo v Cankarjevem domu v Ljubljani dne 25. aprila 1989 organizirali Iniciativna skupina Slovenščina, moj jezik, Društvo slov. pisateljev, Zveza soc. mladine Slovenije in Cankarjev dom.

Po lepem kulturnem delu – literarno branje, glasba – se je razvila diskusija, v kateri sta se mi zdeli dva diskusijska prispevka sporna.

1) da je slovenski narod ogrožen in ubog

2) šovinistični pojavi proti ostalim južnim Slovanom v Jugoslaviji.

K tema dvema točkama sem se v diskusiji tudi javil. Saj upam, da smo Slovenci danes (vsaj v Jugoslaviji) enakopraven kulturni narod, ki ima vse potrebne institucionalne možnosti za kulturni in gospodarski razvoj. Tako jadikovanje se mi zdi nepotreben defetizem.

Drugič pa sem jasno povedal, da je vsak šovinizem pač to, kar je, namreč šovinizem, ki ima že sam v sebi kali fašizma.

Torej tisti Slovenci, ki uganjajo šovinizem proti „jugu“, to se pravi, ki se imajo za boljše od svojih južnih bratov, za moje pojme niso dosti boljši od naših šovinistov tukaj na Koroškem. Šovinizem v nobeni obliki ni in ne more biti rešitev za kakršnekoli probleme.

Mi Koroški Slovenci rabimo prijateljstvo, sodelovanje in solidarnost vseh jugoslovanskih in vseh ostalih narodov.

Pluralizem je odgovor na mnogolikost življenja in prav ta pluralizem ne trpi nobenega šovinizma, ne proti jugu in ne proti severu.

Če smo za pluralizem v pravem pomenu besede, potem moramo biti tudi toliko pogumni in pošteni, da se izognemo enostranskemu gledanju, ki bi nas vodilo samo v izolacijo.

Borut Schnabl

Presenetljiva zmaga

Da je Slovenski atletski klub sposoben tudi velikih presenečenj, je zelo nazorno dokazal v Brežah. Tam je njegova ekipa nastopila pravzaprav z minimalnimi možnostmi za uspeh, saj se je nekaj dni pred tem poškodoval strellec golov Arthur Hanser, ki v tej sezoni ne bo mogel več nastopati. Brez najboljšega strelca lige pa si niti optimisti niso upali obetati zmage v Brežah. Toda s tremi goli v štirih minutah je SAK odločil tekmo v svojo korist in si tako zagotovil tudi tretje mesto na lestvici. Zaostanek za vodečima ekipama iz Lienza in Trga pa je zmanjšal, saj je predvsem Lienz napravil večjo prednost s presenetljivim porazom v Obervellachu.

Dobro so ta konec tedna zadevali tudi Šmihelčani, ki so pravzaprav presenetljivo porazili Šentandraž kar s 5 : 1. Zdaj spet upajo, da bodo le še uspeli doseči nekaj točk, ki bi jih rešile izpada iz spodnje lige-vzhod. To bi bilo vsekakor veliko presenečenje, saj je Šmihel po prvih tekmah sodil že med ekipe, ki so že odpisane. Za obstoj pa se bori

tudi Bilčovs, ki v zadnjih tekmah ni znal premagati svojih neposrednih tekmecev na lestvici. Bilčovščani tudi tokrat v Trebinjah niso povsem uspeli, toda točka na tujem je lahko zlata vredna.

Do večjih presenečenj pa je prišlo tudi v prvem razredu D, kjer si je Globasnica od tekme z Galicijo obetala, da bo povečala število točk. Toda zadetek Wicherja v drugem polčasu je izničil upe Globašanov, ki so nesrečno podlegli z 0 : 1. Nič kaj ponesni pa ne morejo biti tudi

Selani, saj v tekmi s Tinjami niso znali izkoristiti svojih siceršnjih prednosti. Tekma je bila dolgočasna, zadetek Užnika pa je bil v bistvu srečno naključje. Tako srečo pa bi bila potrebovala tudi Železna Kapla, ki je na domačem igrišču podlegla Metlovi z 1 : 2 in tako zapravila možnosti za drugo mesto na lestvici.

Pa še vest iz drugega razreda: Rikarja vas je končno spet zmagala: Šentpeter na Vašnjah je premagala z 2 : 0, Žvabek pa je v Waisenbergu osvojil točko – 3 : 3.

Lojze Sadjak je v dveh minutah dosegel dva gola.

Nogometno ogledalo

Breže – Slovenski atletski klub 0:3 (0:0)

Breže, 500 gledalcev, sodnik Glanz (dober); **postava SAK:** Dalanović; Čertov, Stern, Kunčič (75. Wieser), F. Sadjak; **L. Sadjak, Kreutz,** Galo, Blajs (57. Gorenšek); **Florjančič,** Luschnik. **Goli:** Florjančič (56.), L. Sadjak (57., 59.). **Ostali rezultati:** Mölltal – Rapid Lienz 1:0, Matrei – Šmohor 1:1, VSV/Beljak – Wietersdorf 0:0, ATSV Wolfsberg – Pliberk 2:0, ATUS Borovlje – Magdalen 2:0, SV Šentvid – Trg 1:2.

Šmihel – Šentandraž 5:1 (1:1)

Šmihel, 100 gledalcev, sodnik Harring (povprečen); **postava Šmihela:** Leitgeb; Golautschnig, **Suller, Pajenk** (81. Ambrosch), **H. Krausler; K. Berchtold,** Močilnik, **W. Krausler,** Buchwald (60. Gros); Blažej, **W. Berchtold** (62.), Močilnik (79., 81.).

Dobrla vas – Žitara vas 0:0 (0:0)

Dobrla vas, 400 gledalcev, sodnik Maier (dober); **postava Dobrle vasi:** Novak; **Karel, Par, Mišic,** Sirknik; Hribar, Sadjak, Vugrinec; Pizzera, Partei (70. Dollinger), **Roscher;** **postava Žitare vasi:** Preschern; Hösl, M. Krische, Kapus, **H. Krische; Bosnjak,** E. Habernik, Markoutz (87. Tazoll); Prentner, Plasnik, Markowitz (59. M. Habernik).

Klopinj – SCA Šentvid 5:3 (3:0)

Kamen, 150 gledalcev, sodnik Gatterer (dober); **postava Klopinja:** Sagmeister; Lipusch, Pawluch, Kollmann, Miklautz; dr. Mertel (30. Krivic), Ratkič, Lalovič; Tscharf, **Travnik,** Klatzer. **Goli za Klopinj:** Travnik (20.), Miklautz (38.), Tscharf (42., 52.), Lalovič (85.). **Ostali rezultati:** ASV Celovec – Liebenfels 1:2, Ruda – Bad St. Leonhard 0:0, Frantschach – Treibach 2:3, Mostič – ASK Celovec 2:2.

Trebinje – Bilčovs 1:1 (0:0)

Trebinje, 100 gledalcev, sodnik Fanzott (odličen); **postava Bilčovsa:** Schaunig, **Schlemitz, J. Kuess,** F. Quantschnig, Maierhofer (58. Stojilkovski); Schellander, Hobel, Ogris, Partl; A. Quantschnig, **W. Kues. Gol za Bilčovs:** W. Kues (63.).

Šentjakob – Irschen 1:2 (1:1)

Šentjakob, 400 gledalcev, sodnik Wulz (povprečen); **postava Šentjakoba:** Kotz; Fugger; Martinz, Moser, **Rauzter;** Dörflinger, Olipic, Scherwitzel, Lauritsch; Rabitsch, **Kavčič** (70. Zwittign). **Gol za Šentjakob:** Kavčič (11.). **Ostali rezultati:** ASV Lienz – Rožek 1:1, Baško jezero – Lendorf 2:3, Weißenstein – Brnca 0:1, Sachsenburg – Radenthein 1:1, Dellach – Vernberk 0:1.

Zmaga in poraz

Šahisti Slovenske športne zveze Cartrans I so na praznik in v nedeljo odigrali kar dve tekmi v koroškem pokalnem tekmovanju. V prvi so se pomerili s KDR/Finanz Celovec in dosegli neodločen rezultat 2 : 2, ker pa je na prvi deski zmagal Silvo Kovač (drugo točko sta prispevala Lojze Galob in Ivan Lukan z remijem), se je SŠZ kvalificirala v tretje kolo. Toda žreb slovenskim šahistom ni bil naklonjen, saj jim je za nasprotnika dodelil kar koroškega prvaka ASK. Da so slovenski šahisti podlegli le z 1,5 : 2,5 pa je potrditelj, da dobro igrajo.

Wrolich tretji

Slovenski kolesar Peter Wrolich se uveljavlja tudi v mladinski kategoriji. Na mednarodni tekmi v Labotski dolini je za svojima klubskima kolegom Pastijem in Ovsenkom zasedel odlično tretje mesto.

Uspešno delo SŠK Obir

V soboto, 29. 4. 1989 je Slovensko športno društvo Obir imelo v hotelu Obir svoj redni letni občni zbor. Po pozdravu gostov (med njimi ASKÖ-deželnega sekretarja Grazerja) in članov ter izvolitvi vodje občnega zbora Konrada Blajsa, so predsednik, tajnik, blagajnik ter sekcijski vodje (smučarsko skakanje, sankanje, šah, karate, namizni tenis, video-krožek, merjenje časa) podali svoja poročila, iz katerih je bilo razvidno, da je SŠK Obir tudi v zadnjem letu deloval uspešno in dosegel nekaj izvrstnih rezultatov.

Med vrhunske športnike sodita npr. Jana Jelen – karate – koroška prvakinja, Fridi Osojnik – športne sanke avstrijski ASKÖ-prvak. Ugotovljeno je bilo, da so vse sekcije svoje delo izvrstno opravile, samo sekciji za sankanje in smučarske skoke sta bili zaradi „kopne“ zime pri delu malo prikrajšani. Tako ni bilo mogoče izvesti deželnega sankarskega prvenstva ter smučarskih skokov.

Bilo pa je tudi ugotovljeno, da je SŠK Obir finančno dobro gospodaril. Da klub lahko uspešno deluje in gospodari, pa so potrebne, kot je v svojem poročilu nakazal tajnik kluba dr. Gustav Brumnik, številne seje, kontakti z drugimi društvi ter sestanki z raznimi ustanovami in podjetji. Predsednik kluba mag. Mirko Oraže pa je v svojem poročilu kritično

razmišljal o sodelovanju med slovenskimi društvi in o sožitju z narodom sosedom v Železni Kapli ter se ukvarjal z zavestjo odbornikov do kluba in složnostjo odbora SŠK Obir.

Po diskusiji o poročilih je bila soglasno sprejeta razrešnica staremu odboru. Pri izvolitvi novega odbora je prišlo do nekaj sprememb: drugi podpredsednik je postal Ludvik Tomašič, Jožka Maloveršnika, dosedanega blagajnika, je zamenjal Jaki Haderlap, njegov doslejšnji namestnik, na njegovo mesto pa je bil izvoljen Izidor Oraže. Dosedanega preglednika Francija Sterna pa je nadomestil Peter Karničar. Predsednik SŠK Obir mag. Mirko Oraže se je na koncu obema, ki sta zaradi preobremenjenosti v poklicu odstopila, zahvalil za opravljeno delo.

Turnir

Športno društvo Sele/Zell prireja v nedeljo 14. maja tretji mednarodni nogometni turnir za pokal Košute, ki se bo začel ob 12. uri na stadionu pod Košuto. Pomerila pa se bodo sledeča moštva: Slovenski atletski klub, ŠD Sovodnje iz Italije, LTH Škofja Loka ter domače moštvo DSG Sele/Zell.

Koroška liga

1. Lienz	21	12	6	3	46:14	30
2. Trg	21	11	8	2	42:16	30
3. SAK	21	10	7	4	36:15	27
4. Breže	21	9	8	4	38:24	26
5. Pliberk	21	7	9	5	33:22	23
6. SV Šentvid	21	7	7	7	25:19	21
7. VSV Beljak	21	6	9	6	20:20	21
8. Wolfsberg	21	8	5	8	24:26	21
9. Matrei	21	7	7	7	24:35	21
10. Borovlje	21	9	2	10	32:28	20
11. Wietersdorf	21	7	6	8	30:39	20
12. Mölltal	21	6	6	9	25:36	18
13. Šmohor	21	2	6	13	22:44	10
14. Magdalen	21	1	4	16	12:71	6

Spodnja liga-vzhod

1. Klopinj	21	14	4	3	31:17	32
2. Treibach	21	14	4	3	31:17	32
3. Liebenfels	21	11	5	5	40:28	27
4. Dobrla vas	21	10	7	4	35:24	27
5. Mostič	21	9	6	6	39:21	24
6. St. Leonhard	21	8	7	6	40:30	23
7. Žitara vas	21	9	4	8	34:21	22
8. Šentandraž	21	7	6	8	31:33	20
9. ASK Cel.	21	7	5	9	30:31	19
10. Ruda	21	8	3	10	29:30	19
11. ASV Cel.	21	7	5	9	22:25	19
12. Frantschach	21	6	5	10	27:33	17
13. Šmihel	21	5	4	12	29:40	14
14. SCA Šentvid	21	0	1	20	9:97	1

Spodnja liga-zahod

1. Irschen	21	12	4	5	43:21	28
2. Rožek	21	10	8	3	30:21	28
3. Brnca	21	12	3	6	30:21	27
4. Sachsenburg	21	8	8	5	37:34	24
5. Trebinje	21	8	7	6	29:24	23
6. Radenthein	21	8	6	7	36:28	22
7. Lendorf	21	7	7	7	38:37	21
8. Šentjakob	21	8	5	8	28:39	21
9. ASV Lienz	21	6	8	7	18:19	20
10. Vernberk	21	8	3	10	35:38	19
11. Baško jezero	21	8	2	11	31:37	18
12. Bilčovs	21	4	9	8	21:31	17
13. Weißenstein	21	5	5	11	17:29	15
14. Dellach	21	4	3	14	24:38	11

1. razred D

1. Žrelec	21	14	6	1	54:18	34
2. Grebinj	21	10	5	6	44:33	25
3. Žel. Kapla	21	10	4	7	36:30	24
4. Velikovec	19	9	5	5	29:21	23
5. Sinča vas	20	8	6	6	30:25	22
6. Šentpavel	21	9	4	8	39:38	22
7. Sele	21	9	4	8	32:34	22
8. Metlova	21	7	8	6	27:31	22
9. Globasnica	21	7	5	9	30:36	19
10. Reichenfels	21	6	6	9	23:25	18
11. KAC Cel.	21	4	9	8	19:22	17
12. Galicija	20	8	1	11	24:32	17
13. Podkrnos	21	4	8	9	17:30	16
14. Tinje	21	3	3	15	21:50	9